

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. III. Vtrum Eucharistia sit de necessitate salutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

mentum consistit in aliquo permanenti; in alijs uerba sunt de intrinseca ratione Sacramenti, in hoc uero sunt extrinseca, & comparantur ad illud tanquam principium effectuum; in alijs non inuenitur substantia sensibilis quæ per formam destruitur, hic inuenitur. mirum ergo uideri non debet, si in presenti non inueniatur materia & forma quibus hoc Sacramentum intrinsecè constituitur, quamuis in alijs assignentur.

Resp. nihilominus 2. posse aliquo modo rationem materiæ & formæ adaptari partibus huius Sacramenti; nam corpus Christi quatenus latens sub speciebus & per illas innotescens, potest comparari materiæ, & species comparari formæ, cum materia per formam innotescat: potest etiam eadem comparari, quod species extra suum conaturale subiectum existentes Christi corpus respiciant; item quod eadem representent corpus Christi per modum cibi. ijs igitur modis & alijs similibus species possunt aliqualem formæ rationem fortiri, & corpus Christi rationem materiæ, quamuis corpus Christi sit potior pars huius Sacramenti, in qua præcipue uirtus causatiua gratiæ residet, & hac ratione forma huius Sacramenti aliquo modo dici possit.

Obijciunt 4. cap. cum Marthe §. distinguendum, de celebratione Missarum, dicitur quod species sint Sacramentum tantum, corpus uero & sanguis Christi sint res & Sacramentum simul, res tantum si uino & charitas, igitur corpus Christi non est de intrinseca ratione Sacramenti.

Resp. neg. consequentiam, quia Sacramentum aliter sumitur cum dicitur quod species sint Sacramentum tantum, & aliter cum dicitur Sacramentum Eucharistia constare speciebus & corpore Christi: cum enim species dicuntur Sacramentum tantum, Sacramentum idem significat quod signum, & species dicuntur Sacramentum tantum, quia ita significant aliud, ut ipse vicissim non significetur. Cum autem Sacramentum Eucharistia dicitur constare speciebus & corpore Christi, Sacramentum sumitur pro signo sensibili gratiæ causatiuo, siue ita significet, ut per aliud etiam significetur, siue non. quamuis ergo corpus Christi sit Sacramentum, & res Sacramenti, quatenus & aliud significat, & significatur per aliud, non tamen debet esse signum gratiæ collatum, & proinde ad rationem Sacramenti pertinere, cum non repugnet Sacramento unam partem significari per aliam, ut patet in contritione, quæ significatur per confessionem.

Occasione huius argumenti Scholastici solent tria in Sacramentis distinguere. 1. Sacramentum tantum, quod scilicet ita significat, ut per aliud non significetur; ut species in hoc Sacramento, quæ ita significant corpus Christi gratiam, ut non significentur per aliud. 2. res & Sacramentum, quod per aliud significatur, & ipsum significat aliud; ut corpus Christi quod significatur per species, & significat charitatem & unionem corporis mystici. 3. res tantum, quæ ita significatur ut ipsa non significet aliud, ut gratia quæ per species & corpus significatur, non autem significat.

ARTICVLVS II.

Virum hoc Sacramentum sit unum, vel plura?

RESPONDET, quamuis sit multa materialiter, formaliter tamen esse unum; id est licet res variæ concurrant ad hoc Sacramentum constituendum, unum tamen constitui, quia conueniunt ad perfectam animæ refectionem representandam, & ad componendum perfectum conuiuium spirituale animæ. ita plures Theologi, quorum loquendi modum interdum usurpat Ecclesia agens de Eucharistia, tanquam de uno Sacramento, ut patet ex Concil. Florent. & Trident. sess. 13. & varijs Ecclesiæ collectis, quamuis propter multitudinem rerum concurrentium ad perfectè representandum animæ refectionem, interdum ab eadem Ecclesia vocetur Sacramenta scilicet materialiter, quæ ratione potest explicari si quando apud Patres huiusmodi locutio inueniatur, quod scilicet sint plura Sacramenta materialiter, id est res plures, quæ conueniant ad hoc conuiuium constandum, quatum singulis sua inest significatio, quamuis non perfecta: nam id quod per modum cibi representatur, non sortitur perfectam rationem conuiuij in representando, similiter nec id quod representatur per modum potus, sed conflatum ex utroque.

Ex quibus patet hoc Sacramentum non dici unum unitate specifica strictè sumpta, neque unitate per se, sed morali, quæ ratione conuiuium dicitur unum, etiam si constet rebus diuersissimis, quæ nullam inter se naturalem & physicam habent connexionem. ex qua explicandi ratione varia possunt solui argumenta, quibus uideatur probari Eucharistiam esse plura Sacramenta.

ARTICVLVS III.

Virum Eucharistia sit de necessitate salutis?

THOMAS uidetur agere de necessitate mediæ; &

Respondet 1. Sacramentum Eucharistia re susceptum non esse de necessitate salutis.

Respondet 2. rem huius Sacramenti esse de necessitate salutis. Et tandem concludens.

Respondet 3. hoc Sacramentum in voto esse ad salutem necessarium.

Notandum 1. communi Doctorum consensu hoc Sacramentum esse necessarium necessitate præcepti, quod patet ex Ioannis 6. *nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis uitam in uobis.* quod de reali manducatione corporis Christi in hoc Sacramento communiter accipiunt Doctores, & ex ipso textu uariè potest probari, de quo alibi. unde adulti tenentur sub præcepto hoc Sacramentum sumere.

Notandum 2. illud idem Sacramentum reipsa susceptum non esse necessarium ad salutem necessitate mediæ. nam ut Florent. decreto de Sacramentis, & Trident. sess. 5. §. 5. baptizati, nisi de nouo peccent, non impediuntur ab ingressu regni celorum, & proinde non potest dici illis deesse aliquid ad salutem necessarium necessitate mediæ.

Hh 4

2. con-

Resp.

Hoc Sacramentum aliquando dicitur plura, aliquando unum.

Explicatur PP.

Dicitur unum unitate morali.

Resp.

II.

Est necessarium necessitate præcepti, Ioan. 6.

Nō mediæ.

Florent. Trident.

2. Constat homines posse multis alijs modis iustificari, quibus eventibus si non peccent de nouo, possunt salutem consequi.

Confir. hoc Sacramentum est institutum in spirituale cibum animæ; ergo quemadmodum cibus corporalis supponit vitam corporalem, ita hoc Sacramentum per se loquendo supponit vitam animæ per gratiam, & proinde supponit id quod ad salutem sufficit.

Ex quibus patet quod si qui dicant Eucharistiam esse homini necessariam, solum velint spectata hominum fragilitate & negligentia in exercitio virtutum illam aliquo modo esse necessariam ut homo remaneat Deo vnitus per gratiam, & perseueret in via virtutis; vel quod ea loquendi forma velint designare maximam illius utilitatem & efficaciam ut quis in Dei gratia perseueret.

Neque in sententiâ citatâ Ioan. indicatur necessitas realis manducationis, quæ proveniat ex ratione medij ad salutem necessarij, sed solum necessitas præcepti, & sermo dirigitur ad vtentes ratione, quibus præcipitur, ut hunc spirituale cibum manducant.

Notandû 3. S. Th. dicere rem huius Sacramenti esse de necessitate salutis, quia scilicet res huius Sacramenti est vnio cum Christo & Ecclesiâ, quæ est corpus eius mysticum, sine qua vnione salus obtineri non potest.

Aduerte tamen non esse necesse ut hæc vnio per hoc Sacramentum comparetur, & sit reipsa huius Sacramenti effectus, sic enim Sacramentum esset reipsa ad salutem necessarium, quod S. Th. repugnat.

D V B I V M.

Utrum Sacramentum Eucharistie sit necessarium saltem in voto necessitate medij?

12.

Suadetur
affir.
D. Thom.
August.

Negant
Durand.
Palud.
Gabr.

Negatiua
defenditur.
Conclus. 1.
Nō est par-
uulis ne-
cessaria in
voto.

Confir. ex
maxi Ec-
clesiæ.

ITA censent quidam; quibus videtur fauere D. Th. in corpore. & D. August. lib. 1. contra duas epistolas Pelagianorum cap. 22. dicens: *nec illud cogitatis eos vitam habere non posse, qui fuerint expertes corporis & sanguinis Domini.*

Negant Durand. dist. 9. quæst. 2. Palud. eadem dist. quæst. 1. art. 1. Gabr. quæst. art. 2. conclus. 2. & 3. & plures alij tum antiqui tum recentiores, iuxta quorum sententiam

Resp. & dico 1. Eucharistia non est necessaria paruulis in voto.

Probat, non potest aliud in eis considerari in quo Eucharistia censetur contineri tanquam in voto, præter baptismum; non potest autem apte dici contineri in eo tanquam in voto, quia quod in alio hoc modo continetur, non potest iustificare & perducere ad salutem, nisi per ordinem ad alterum quod dicitur in eo contineri, baptismus autem non censetur iustificare per ordinem ad Eucharistiam, sed absolute & per se.

Confir. Ecclesia non præbet Eucharistiam paruulis de vitâ periclitantibus, quod nullo modo posset omittere, si esset in voto necessaria: quod enim ita est necessarium omitti non debet quantumvis homo sit iustus.

Probat, 2. in paruulo nullus actus potest assignari, in quo votum Eucharistie censetur implicite contineri; quod autem dicitur in voto necessarium, debet implicite in aliquo actu contineri,

quia nihil potest dici implicitum, nisi in alio tanquam explicito contineatur.

Dices inueniri baptismum & voluntatem, quæ baptismus paruulo applicatur, per quem tanquam per generationem spirituales paruulus dici potest inclinari in Eucharistiam, tanquam in cibum spirituale.

Resp. id esse valde improprium & metaphoricum, propter quem modum loquendi non debet theologice dici Eucharistiam esse necessariam ad salutem necessitate medij.

Probat, 3. ratione à priori. Eucharistia est instituta tanquam spiritualis cibus animæ, ergo ex sua institutione supponit vitam in sumente, & per consequens per se loquendo nō dirigitur ad vitam spirituale primò conferendam, seu ad conferendam remissionem peccatorum & primam gratiam sanctificationis; igitur dici nequit necessaria in voto ad illum finem; quia quod ita dicitur necessarium, debet ex sua institutione operari per se remissionem peccatorum. nō est etiam per se necessaria, ut quis in gratiâ perseueret, cum iustus si parum superuiuat, nō egeat nouâ gratiâ internâ, ut perseueret: si diu superuiuat, quamvis propter varias tentationes & peccandi pericula, quibus exponitur opus habeat huiusmodi gratiâ, eam tamen alijs modis potest comparare, ita ut etiam ex eo capite Eucharistia non sit necessaria necessitate medij ad perseuerandum, & per consequens ad salutem. potest enim cum Dei adiutorio tentationes superare per exercitium virtutum, per ieiunia, per orationes &c.

Dico 2. neque etiam adultis est necessaria necessitate medij.

Probat, ex tertia ratione superioris conclusionis, quæ hic etiam locum habet.

Confir. si Eucharistia esset necessaria necessitate medij ad iustificationem vel salutem, nullus posset iustificari, quo casu nollet communicare; cum iustificatio non possit comparari cum voluntate, quâ aliquis non vult recipere id quod ad iusticiam dicitur saltem in voto necessarium, non possit autem aliquis dici habere votum eius quod non vult adhibere, cum potest, atqui constat hominem aliquo casu posse acquirere peccatorum remissionem quamvis nolit communicare, ut si postquam homo sumpsit viaticum, incidat in mortale, potest per veram contritionem & confessionem illius remissionem acquirere, quamvis habeat positum voluntatem non communicandi.

Dices communio eo casu non est præcepta, est autem solum necessaria quo casu est in præcepto.

Resp. id non posse asseri ab alijs qui absolute censent eam in voto esse necessariam. Dico etiam quod quando præcepta est, non sit præcepta tanquam medium iustificationis acquirendæ, sed per modum cibi & nutrimenti spiritualis ad vitam conseruandam, quæ aliter conseruari potest, ut patet.

Dices in casu posito confitio poterit referri ad præcedentem communionem.

Resp. id dici non posse; quod enim dicitur aliud contineri in voto non potest illud respicere ut præteritum, ut videtur patere ex terminis. nam contineri in voto est contineri per modum desiderij, desiderium autem non respicit præteritum, sed futurum; & quamvis ut aliquid dicatur aliud in voto contineri non requiratur expressum desiderium, ut tenet probabilior opinio, tamen ceterum requiri

implici.

implicitem, de quo proportionem quadam discurrere, sicut de explicito.

Confr. ex Trid. sess. 14. cap. 4. docente, etiam si contritio hominem Deo reconciliat priusquam Sacramentum penitentiae actu suscipiatur, ipsam nihilominus reconciliationem ipsi contritioni sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam; ubi satis ostendit, id quod aliud dicitur continere in voto, illud aliud respicere tanquam futurum.

Confr. 2. alioquin dici posset contritionem, confessionem, immo & ipsammet Eucharistiam susceptam conferre gratiam, prout baptismum in voto continent, quod est alienum à doctrina Theologorum.

Dices Eucharistiam posse dici necessariam in voto, quatenus ad iustificationem requiritur implicita voluntas illam percipiendi tempore praeccepti, nam quamvis actualis observatio mandatorum non sit necessaria necessitate medij ad salutem, implicita tamen voluntas illa seruandi est medium necessarium ad iustificationem.

Resp. nihil inde confici pro necessitate medij respectu Eucharistiae, cum idem dici possit de alijs praecceptis; nam implicita voluntas illa seruandi necessaria est ad iustificationem, propter quam tamen non omnia quae sunt necessaria necessitate praeccepti, dicenda sunt necessaria necessitate medij, nisi enim sit questio de nomine, & unusquisque utatur illis vocabulis, necessarium necessitate medij, seu finis, pro arbitrio: quod est necessarium necessitate praeccepti, praecise ex eo capite non debet dici necessarium necessitate medij, nam necessarium necessitate medij est id, quod positum conducit ad iustificationem, ut patet ex terminis, seu quod tantum medium, quo acquiritur iustificatio, exigitur, ut patet in baptismo, penitentia &c. necessarium verò necessitate praeccepti ut sic, solum est necessarium negativè, id est ut non impediatur iustificatio per transgressionem praeccepti.

Ad S. Th. Resp. mentem eius esse difficilem, alijs tamen locis non minus perspicue colligi hoc Sacramentum non esse necessarium ad salutem necessitate medij: nam quaest. 65. art. 4. censet inter Sacramenta solum duo, scilicet baptismum, & penitentiam esse simpliciter necessaria unicuique ad finem, id est, ad salutem.

Nec repugnat quaest. 79. art. 1. ad 1. dicens, quod nullus habeat gratiam ante susceptionem huius Sacramenti, vel nisi ex aliquo voto ipsius: unde ex efficacia votum ipsius est quod etiam ex voto ipsius aliquis gratiam consequatur, per quam spiritualiter vivificetur. non inquam repugnat, quia id non dixit de Sacramento formaliter sumpto, prout est eibus spiritualis, constants Christi corpore & speciebus sensibilibus, sed solum ratione Christi seu rei contentae in hoc Sacramento: nam ille in alijs etiam Sacramentis est causa gratiae, nec potest aliquis gratiam consequi nisi ab illo, & aliquo modo per affectum in voluntatem ipsi, per proprium, inquam, affectum in adultis, per alium in parvulis.

Ad Aug. Resp. loco citato etiam nihil aliud vellem quam rem huius Sacramenti esse necessariam ad salutem, seu nullum saluari posse, qui Christo per gratiam virtus non fuerit (quod est res huius Sacramenti) non quidem necessario prout ab hoc Sacramento procedit, sed loquendo in genere, nam idem Aug. epist. ad Bonifacium, & refertur, can. Nulli, de consecratione, dist. 4. dicit: nulli est aliquis amittendum tunc cumqueque fidelium corporis sanguinisque Domini participem fieri, quando in baptismate membrum Christi efficitur, nec alienari ab illius

panis calicisque consortio, etiamsi antequam illum panem comedit & calicem bibit de hoc saculo in unitate corporis Christi abscedit. vide eundem lib. 1. de peccatorum meritis cap. 20. & lib. 3. cap. 4.

Obijcies 1. quòd Ioan. 6. Christus dicat: ego sum panis vitae item: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in eternum.

Resp. his & similibus locutionibus declarari vim & efficaciam Eucharistiae, ex ijs tamen non concludi eiusdem necessitatem, cum vita spiritualis alijs modis possit comparari, foueri, & augeri, quo sensu etiam est accipiendum quod tradit Conc. Trid. sess. 13. cap. 2. dicens: sumi autem volunt (scilicet Christus) Sacramentum hoc tanquam spirituale alimentum quo alantur & confortentur viventes vitam illius, &c. & tanquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus prescervemur. pignus praeterea id esse volunt futurae nostrae gloriae & perpetuae felicitatis. ita, inquam, accipiendum, ut declararetur efficacia Eucharistiae, & finis, ad quem peculiariter est instituta, non tamen necessitas medij, quia animae nutrimentum, quo fovetur, est gratia quam homo non solum per hoc Sacramentum potest comparare, sed etiam per alia media, per quae etiam potest à peccatis mortalibus prescervari, & quisquis habet gratiam, habet pignus futurae gloriae, quam consequetur, si in ea gratia perseveret: quae perseverantia potest aliunde provenire, quam ab hoc Sacramento.

Obijcies 2. Cyrillus Alexandrinus lib. 10. in Ioan. cap. 13. ait, non poterat aliter corruptibilis hac natura corporis ad immortalitatem & vitam traduci, nisi naturalis vita corpus ei coniungeretur, non credis mihi haec dicenti? Christo fidem praebens, nisi manducaveris &c. quibus verbis docet immortalitatem corporis solum posse obtineri virtute Eucharistiae, ex quo sequitur eam necessitatem esse medij.

Resp. negando Cyrillum id velle, & dico illum solum velle posito praeccepto de reali manducatione carnis Christi eum non posse ad vitam immortalem traduci, qui negligit coniungi carni Christi per realem eiusdem manducationem, quia transgrediendo praecceptum mortaliter peccat, à quo peccato si non resurgat, nequit vitam coelestem obtinere, patet ex sententia Ioan. 6. nisi manducaveris, quam in sui dicti confirmationem adducit.

ARTICVLVS IV.

Vtrum convenienter hoc Sacramentum pluribus nominibus nominetur?

AFFIRMAT; nam vocatur sacrificium, communio, viaticum, Eucharistia, assumptio, quorum nominum rationem vide in textu. vocari etiam solet panis vitae, panis, qui de caelo descendit, convivium, potestque ita vocari vel à materia consue, ex qua conficitur, vel à specie, vel ab effectu, nam sicut panis corporaliter, ita hoc Sacramentum spiritualiter animam reficit. vocatur etiam synaxis, quod significat conventum, conjunctionem, vel quia celebrari solet convenientibus Christianis, vel quia est Sacramentum pacis & unionis, quo fideles artius inter se censentur copulari communicantes de eodem pane. vocatur etiam Sacramentum corporis & sanguinis Domini à re contenta, item Sacramentum Sacramentorum, mysterium mysteriorum, augustissimum Sacramentum &c. frequentissimè vocatur Eucharistia, quod

14.

Obiectio 1.

Resp.

Explicatur & Trident.

Obiectio 2. Cyrill. Alex.

Resp. Explicatur mens Cyrilli.

15.

Resp. affir.

Varia nomina Eucharistiae.